

Од самовредновања до портфолија

за
наставнике и
стручне
сараднике

Од самовредновања до портфолија

Важна документа

**Правилник о стручно-педагошком надзору
("Сл. гласник РС", бр. 34/2012)**

**Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања
наставника, васпитача и стручних сарадника
("Сл. гласник РС", бр. 13/2012)**

**Стандарди компетенција за професију наставника и њиховог
професионалног развоја
(Београд, април 2011.)**

**Стандарди квалитета рада образовно-васпитних установа
(Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2010.)**

**Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних
сарадника (2005.)**

Правилник о стручно-педагошком надзору

Вреднује се квалитет рада наставника, васпитача, стручних сарадника и директора према стандардима квалитета рада установа и према стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја.

У виду рад наставника и стручног сарадника остварује се:

- присуствовањем извођењу наставе, активности, испиту и другим облицима образовно-васпитног рада,
- прегледом педагошке документације и евиденције
- анализом података и информација прикупљених од ученика, родитеља, наставника и стручног сарадника.

Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника

Шта је ново

- Планирање стручног усавршавања
- Лични план професионалног развоја
- Приоритетне области
- Повезивање стручног усавршавања са компетенцијама
- Обогаћена листа активности и облика стручног усавршавања
- Портфолио професионалног развоја
- Стручно усавршавање у оквиру годишње педагошке норме-усавршавање у установи
- Услови, поступак и рокови за стицање звања
- Послови које обављају запослени са звањима

Стандарди компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја

Функција стандарда:

- Помоћ при самопроцени/самовредновању (анализа сопствених квалитета – знања, вештина, вредности)
- Квалитет рада коме треба тежити
- Планирање личног професионалног развоја
- Водич у планирању менторског рада са приправником
- Подстицање позитивне личне и професионалне промене
- Помоћ у инструктивно-педагошком раду
- Мотивисање за усавршавање и напредовање у звању
- Помоћ приликом израде различитих школских докумената (годишњи план рада, развојни план школе, избор пројеката, акциони планови, планови стручног усавршавања...)
- У процесу самовредновања рада школе
- У оквиру аналитичко истраживачког рада – испитивање потреба за стручним усавршавањем усклађеним са компетенцијама

Стандарди квалитета рада образовно-васпитних установа

Стандарди су:

- инструмент за праћење и вредновање рада наставника и стручних сарадника по областима и у односу на индикаторе
- инструмент за вредновање квалитета рада установа
- јасна, детаљна и целовита слика квалитетне школе или услова у којима се такав квалитет може остварити
- оквир за самовредновање рада и развојно планирање у школама
- инструмент за истраживања у образовању

Самовредновање

Самовредновање је стални процес спровођења, анализирања, кориговања и планирања рада/наставне праксе и сопственог доприноса целокупном животу и раду школе.

Самовредновање почиње постављањем питања:

Шта сам урадио добро, чиме сам задовољан?

Шта сам могао боље?

Које сам циљеве постигао, а које нисам?

Шта је прошло боље/горе него што сам очекивао?

Да ли сам поклонио пажњу сваком ученику на прави начин?

Шта још треба да знам да бих следећи пут био бољи?

На који начин могу допринети побољшању сопствене праксе и раду школе у целини?

Процена рада у односу на компетенције и стандарде/индикаторе квалитета рада школе

Процените колико је остварена одређена компетенција или стандард/индикатор и да ли сте и колико у том делу посла успешни.

Истакните најбоље остварене активности у више области и кроз више компетенција.

Наведите и мање успешне активности и шта би требало побољшати у раду у вези са одређеном облашћу и компетенцијом.

Наведите доказе за успешно остварене активности:

- план (настава, ваннаставне активности, посебни програми, пројекти, рад у тиму, сарадња у школи и ван школе ..)
- реализација и вредновање (припрема за час, наставни материјал, флајери, брошуре и други материјал који израђујете, радови ученика, анкете, часопис, страна на сајту...)

Портфолио професионалног развоја

“Портфолио је, по одређеном критеријуму, брижљиво организована и развијена збирка разноврсних материјала која даје слику о томе шта наставник, васпитач или стручни сарадник зна и може да уради, одсликава његова постигнућа, професионално искуство, ставове и размишљања.”

(Биљана Лајовић, ЗУ ОВ)

Наставник и стручни сарадник самовреднује свој рад и професионални развој примењујући стандарде компетенција, формира и употпуњава портфолио.

Портфолио професионалног развоја

Елементи:

- Насловна страна са основним подацима власника портфолија: име, презиме подаци за контакт,
- Садржај - кратак преглед онога што је укључено у портфолио и омогућава лакше сналажење и аутора и корисника портфолија,
- Радна биографија - кључни подаци о аутору, преглед његовог формалног, неформалног и информалног образовања, радног искуства и постигнућа,
- Лична професионална филозофија – есеј, приказ основе на којој се темељи професионални рад аутора портфолија,
- Процена - самопроцена и спољашња процена ефеката рада,
- Прилози - конкретна сведочанства која приказују, потврђују, илуструју и документују наводе запосленог.

Портфолио професионалног развоја

Неки елементи за писање личне професионалне филозофије:

- како радим/подучавам
- који је мој доминантан стил рада/подучавања
- најчешћи облици рада
- зашто радим баш на тај начин
- које циљеве постављам
- које методе најчешће користим
- како се то што радим одражава на ученике
- рефлексија на сопствене компетенције

Портфолио професионалног развоја

Прилози:

- планови активности, припреме за час
- ученички радови, производи деце
- анализе рада одељења/групе и појединача
- примери вредновања радова деце, односно ученика
- резултати тестова ученика
- примери анкета, тестова, упитника, њихова анализа
- примери писане повратне информације ученицима
- анкете и анализе одговора деце, ученика, родитеља, колега
- прикази стручних радова
- дневнички записи, повремене белешке и коментари
- идеје за наредно планирање
- препоруке и савети колега
- фотографије, снимци, аудио-записи са коментарима
- лични план професионалног развоја
- записници, белешке колега, директора, стручних сарадника и других који су присуствовали активностима/часу
- сопствене рефлексије у вези са прилозима

Лични план професионалног развоја

Лични план професионалног развоја треба да:

- идентификује области у којима сте компетентни
- идентификује области у којима желите да стекнете или побољшате компетентност
- идентификује специфичне потребе вашег потенцијалног развоја
- идентификује стилове учења које волите, активности и ресурсе који су потребни за реализацију развојних активности
- омогући да пратите свој напредак и редифинишете планове

Приликом планирања важно је ускладити :

- интересе и потребе утврђене на националном нивоу – приоритетне области
- интересе и потребе деце и ученика
- интересе и потребе установе
- развијеност компетенција за професију
- резултате самовредновања и вредновања квалитета рада установе
- оствареност стандарда постигнућа
- финансијске капацитете

Лични план професионалног развоја

Сваки наставник кроз израду личног плана професионалног развоја треба да буде креатор сопственог усавршавања:

1. Активности у установи – хоризонтално учење

- стручна већа
- наставничко веће
- тимски рад
- интегративна настава
- размена наставног материјала
- угледни час (посматрање и дискусија)
- менторски рад

2. Активности ван установе

- обуке по одобреним програмима
- учествовање на стручним скуповима

3. Самоучење

- стручна литература
- информације на Интернету
- размена искустава на социјалним мрежама
- ...

Питања

- Да ли сте вредновали свој рад у односу на Стандарде компетенција наставника?
- Да ли сте вредновали свој рад у односу на Стандарде квалитета рада образовно-васпитних установа?
- Да ли сте члан тима за самовредновање у школи и каква су искуства у раду у том тиму?